

U suđenju za zagađenje SO₂ kompanija Zidin i zamenik rukovodioca ogranaka TIR (koje se dovodi u vezu sa zagađenjem), Boban Todorović, terete se da su u novembru 2019. i januaru 2020. ispuštali opasne materije u vazduh tako da su dva dana novembra koncentracije SO₂ bile i do 4,6 puta veće od zakonom propisanih, kao i da nisu obustavili proizvodnju kako bi smanjili zagađenje. Za ovaj privredni prestup je zaprećena novčana kazna između 1,5 i tri miliona dinara, a sud može izreći i kaznu srazmernu učinjenoj šteti.

Od kada je kineski investitor preuzeo rukovodstvo nad RTB Borom krajem 2018, sada Zidin Bor Koperom, Ministarstvo zaštite životne sredine više puta je proveravalo rad kompanije, a dva puta je izveo i pred sud. Zidin i odgovorna lica se terete da su u dva navrata izazvali prekomerno zagađenja vazduha u Boru sumpor-dioksidom (SO₂), kao i da su doveli do prekomernog zagađenja olovom i kancerogenim česticama poput arsena u više navrata tokom 2018.

Prvo ročište na suđenju kompaniji Zidin zbog prekomernog zagađenja vazduha sumpor-dioksidom u Boru održano je u Privrednom sudu u Zaječaru, dok je ročište u postupku zbog prekomernog zagađenja olovom i kancerogenim česticama za vreme prethodnog rukovodstva odloženo jer tužilaštvo još uvek nije izmenilo optužni predlog.

Todorović je prisustvovao suđenju i u svemu se saglasio sa odbranom kompanije koju je u ime Zidina na sudu iznela Dušanka Miljković, rukovodilac službe zaštite životne sredine ogranaka TIR.

Ona je navela da je problem nasleđen, pri čemu je kao dokaz priložila grafikon o zagađenju od 1976-2019, navodeći da je zagađenje ranije bilo veće, te da se u poslednje četiri godine smanjuje. Miljković je rekla da Zidin ulaže velika sredstva za zaštitu životne sredine:

„Izradili smo Akcioni plan za rešavanje problema aerozagađenja iz ogranaka TIR i dostavili Ministarstvu zaštite životne sredine“.

Navela je i da je kompanija pribavila uređaje za smanjenje zagađenja, kao i da preduzima mere za sprečavanje zagađenja tako što, shodno automatskom monitoringu kvaliteta vazduha, zaustavlja rad pojedinih agregata kada se očita uvećana količina SO₂ - sve dok se zagađenje ne smanji.

Miljković je rekla i da je kompanija potpuno zaustavila proizvodnju od 21. februara do 1. marta ove godine da bi remontovala agregat i tako smanjila emisiju zagađujućih materija. Na sudu je iznela zaključke merenja zagađenja u gradu Boru koje su u tom periodu sproveli: „Došli smo do podatka da se u pojedinim predelima očitavaju vrednosti koje su 50% od dozvoljenih vrednosti, što ukazuje da Zidin nije jedini zagađivač u Boru.“

U zimskom periodu, tvrdi Miljković, naročito se oseća zagađenje gradske toplane u Boru, kao i privatnih (individualnih) ložišta.

Na pitanja tužioca, Slaviše Dimitrijevića, da li se prate vremenske prilike i šta se u slučaju nepovoljnih uslova preuzima, Miljković je rekla da prate pravac i brzinu vetra, kao i vazdušni pritisak i da smanjuju kapacitet proizvodnje kada ti parametri nisu povoljni. Miljković je dodala da postoje dokazi o tome, a tužilac je zatražio da se izvedu na sledećem ročištu, zajedno sa izveštajem gradske toplane o tome u kom periodu dana pružaju uslugu grejanja i koje gorivo koriste.

U svojstvu svedoka predloženo je da se ispita i republička inspektorka, Emila Tošić, na osnovu čijih kontrola je Ministarstvo i iniciralo postupak, a o čemu je CINS ranije pisao. Sud je sve predloge usvojio. Advokat odbrane, Aleksandar Novaković, je doveo u pitanje podatke sa državnih mernih stanica na koje se inspektorka poziva, jer su preuzeti sa internet stranice državne Agencije za zaštitu životne sredine (SEPA). To su preliminarni podaci, a ne verifikovani, objasnio je Novaković.

Čak i da je bilo prekoračenja zagađenja, Novaković kaže da nema dokaza da je Zidin uzrok. Iako nije negirao činjenicu da rad Zidina može da dovede do problema, on smatra da je neophodno dokazati da je navedenih dana u novembru i januaru baš Zidin izazvao zagađenje vazduha preko dozvoljenog nivoa.

„Moguće je da, kada ne bi bilo doprinosa od strane toplane, individualnih ložišta i drugih pravnih lica, da rad okrivljenog pravnog lica (Zidina) ne bi doveo do prekoračenja granica zagađujućih materija“, naveo je advokat.

On je predložio da se kao dokaz iznesu i podaci o doprinosu zagađenja individualnih ložišta, kao i da tužilaštvo dostavi podatke o svim ostalim zagađivačima u Boru.

Suđenje za „nasleđeni problem“ odloženo

Svega 40 dana nakon što je kineski investitor kupio borskog giganta, Ministarstvo zaštite životne sredine je podnelo prijavu tužilaštvu u Zaječaru protiv Zidina i tadašnjeg direktora Long Jia (Long Yi). Povod je prekomerno zagađenje česticama poput olova i kancerogenim česticama poput arsena u 2018. iz postrojenja za proizvodnju plemenitih metala - Elektrolize RJ u srcu kompleksa RTB-a.

Prvo ročište u ovom predmetu juče je odložen jer tužilaštvo nije vratilo predmet sudu nakon dorade.

Naime, Privredni sud je tražio od tužilaštva da preuredi optužni predlog jer se odgovorni terete za prestupe koji su učinjeni pre nego što je kineski investitor preuzeo rudarski basen, odnosno dok je na čelu bivše uprave bio Blagoje Spaskovski, kadar Srpske napredne stranke.

Tužilaštvo može da odbaci optužni predlog ili da ga izmeni tako da se ubuduće spor vodi

Suđenje kompaniji Zidin u Srbiji zbog prekomernog zagađenja vazduha u Boru

protiv tada odgovornih lica u RTB-u, rekli su u sudu.

Izvor: cins.rs